

۲- وظیفه کسب اطلاعات اسرار سازمان‌های سری

مهمترین وظیفه یک سازمان اطلاعاتی آنستکه اطلاعات بدست آمده را تنظیم نموده و بامقایسه اطلاعات کسب شده از منابع مختلف اطلاعات عمومی را از اطلاعات سری تفکیک نماید و یا قسمتهای فنی اطلاعات از دور خارج شده و اطلاعاتی که مربوط بامور واقع شده است، اطلاعاتی که مستلزم تجزیه و تحلیل و بررسی علمی است را از هم جدا نموده و نتیجه حاصل از بررسی و تحلیل همه اطلاعات را بایبانی سهل و هرچه خلاصه تر به دولت گزارش نماید تا مسئولین امر بتوانند بآسانی وضع را مطالعه نموده و تصمیم لازم اتخاذ نمایند. در صورت لزوم که در اغلب موارد لزوم آن بدیهی است، دولت را در اتخاذ تصمیم بموقع ارشاد و راهنمایی کند.

قسمت مهمی از اطلاعات بدست آمده یک سازمان سری را اطلاعات بدست آمده از مطبوعات نشریات مختلف، مجلات و غیره و نیز رادیوهای خارجی، بررسی مفسرین سیاسی، نظامی، اقتصادی، و فنی و نیز مطالب انتشارات رسمی کشورهای مختلف تشکیل میدهند. "پرزیدنت ترومن" یکروز اذعان نمود که ۹۵ درصد اطلاعات سری آمریکا از مطالب چاپ شده در روزنامه‌ها و اظهار نظرهای آنها بدست آمده است. بنابراین از مطبوعات خواسته که بمیل خود پاره‌ای اخبار و اطلاعات، حتی آنها تیکه توسط سرویس‌های دولتی مجاز در اختیار آنها قرار میگیرد خود داری نمایند. هر چند این یک خواهش کامل "نا معقول نبود، ولی چنین انتظاری هم از یک روزنامه نگار نمیتوان داشت.

ناگفته نماند که اطلاعات بدست آمده از "منابع" عمومی را بتصور اینکه در دسترس همه هست و در مطبوعات منعکس شده و سری نیست بایستی خالی از اهمیت تلقی نمود. بر عکس: بیشتر اوقات توجه و پیگیری اینگونه اطلاعات بایستی در دستور کار سازمان سری قرارگیرد. برای مثال چنین یا چنان اداره دولتی چیزهایی منتشر میکند که قاعدتا "بایستی مخفی نگاه میداشت، و نیز گاهی اخبار نامطلوب و اتفاقاتی را باطلاع عموم میرساند که نمیتوانسته است از نظر عموم و افکار عمومی مخفی نگاه دارد. بعید نیست که حتی در ممالک

کمونیستی یک خبری بد و صورت منتشر شود؛ یکی برای استفاده عموم مردم همان کشور، و یکی برای استفاده بلوک شرق، و نیز بعید نیست که اینگونه اخبار را در ممالک دیگر با تغییرات دیگری تلقی نمایند.

رادپوها نیز در اینگونه ممالک به همین ترتیب عمل مینمایند و در بخش اخبار بزبانهای مختلف یک خبر با مغایرتهای زیادی خوانده میشود. گرفتن اینگونه اطلاعات و مقایسه آنها با یکدیگر و ضبط اخبار رادیوئی بیگانه بزبانهای مختلف و دقت در حذف حواشی و مغایرت آنها با یکدیگر و غیره کاری انبوه و مستلزم بکارگیری کادر فعال و کارآمد در ادارات مختلف یک سازمان جاسوسی میباشد و بایستی آن را به برنامه کار سازمان سری اضافه نمود. اگر سازمان سری دارای کفایت و درایت کافی باشد میتواند با تلقیق حاصل از تحلیل اطلاعات کسب شده، شرح واقعه اصلی را در یابد و بمنظور هدف کشور خارجی از پخش اخبار مغایری پی برد. البته نتیجه گیری و بهره برداری از اطلاعات حاصل از طریق روابط سیاسی عادی با سایر کشورها نیز یک وسیله خوبی است و میتوان بمیزان زیادی از این طریق استفاده نمود. اینگونه اطلاعات معمولاً در دسترس عموم نیست، زیرا مسائل و مطالبی که بآنها ارتباط دارد تاحدی جزو اسرار کشور دیگر میباشد.

اما دومین وظیفه، که مهمترین وظیفه یک سازمان سری بشمار میآید بدست آوردن آن اطلاعاتی است که کسب آنها از طریق دیپلماتیک میسر نمیباشد، مطالبی که از نظر دقت اطمینان و کامل بودن حائز اهمیت است، زیرا میتواند نشان دهد که چه وقایع سیاسی در کشور بیگانه مورد نظر اتفاق افتاده و در شرف وقوع است و یادآور آینده ممکن است بوقوع پیوندد. برای این منظور بهتر است این مطالب بطور سری کسب گردد. اما این طریق از این نظر کار را با اشکال مواجه میسازد که طرف مقابل برای مخفی نگاه داشتن مطالب و اطلاعات مهم منتهای کوشش را برای گمراه کردن و عدم دسترسی کشورهای دیگر بآنها بکار خواهد برد و بنا بر این برای بدست آوردن آنها بایستی از موانع بسیاری گذشت. این جاست که می باید به عملیات جاسوسی، آنچنان مدبرانه و زبردستانه، دست زد که کوچکترین جلب توجهی از طرف مقابل ننماید. معمولاً طرف مقابل از کوشش دشمنان برای دست یافتن بآن اطلاعات بخوبی آگاه است و بادستگاه ضد جاسوسی بسیار مجهز از آن مطالب و اطلاعات حفاظت میکند. وقتی شوروی خواست آزمایش موشکهای دور پرواز خود را شروع نماید، برای پرتاب آنها یک بیابان دور دست و قابل کنترل از ورود هرکسی را انتخاب کرد. رفتن بآن بیابان حتی در مواقع عادی برای هرکسی دشواریهای زیاد در برداشت.

بدست آوردن اطلاعات سری، ماموریت اصلی یک سازمان اطلاعاتی است. معمولاً در هر یک از ادارات سازمان یک گروه کار آزموده و کارآمد و ولایق برای کسب اطلاعات و امور

جاسوسی وجود دارد که آن‌ها را بنام گروه "اطلاعات مثبت می‌شناسند. روش‌های لازم و تکنیک‌های مختلف برای بدست آوردن اطلاعات بابتکار و سلیقه و تدبیر هریک از این گروه بستگی دارد. اما پس از کسب اطلاعات نخست باید آنها را از لحاظ فنی "نتیجه‌گیری" نمود و بالطبع بدود. "ته" "اطلاعات عمومی" و "اطلاعات سری" دسته‌بندی کرد. برای این کار بایستی میان "اطلاعات خام" یعنی اطلاعات تازه بدست آمده و بررسی نشده با "اطلاعات" حاضر یعنی گزارشهای بررسی شده و تطبیق شده تفاوت قائل گردید. اطلاعات خام، بادقت هرچه تمامتر با تمام اطلاعات مشابه آن تطبیق می‌شود و برحسب اهمیت درجه‌بندی میگردد و آنگاه بنام "اطلاعات حاضر" برای نتیجه‌گیری و یا گزارش آماده‌میشود. تفاوت بین این دو همانا کار و بررسی و تطبیق و مذاقه‌ایست که روی آن اطلاعات بعمل آمده‌است. بنابراین اطلاعات بررسی شده‌است که مورد توجه قرار میگیرد و برای اخذ تصمیم و یا امنیت کشور از آن استفاده میگردد.

اصطلاحات "اطلاعات خام" یا "گزارش‌های خام" در برابر "اطلاعات آماده‌شده" یعنی بررسی شده بما اجازه میدهد که با اطمینان و دقت کلمه "اطلاعات" را بشناسیم و مورد استفاده قرار دهیم. هر وقت اطلاعات خام بدست آمد بایستی نخست آنرا بررسی و تطبیق و تحلیل نمود و سپس آنرا گزارش داد. حتی در صورتیکه گزارش اطلاعات فوری و ضروری باشد نبایستی آنرا بدون بررسی و بصورت خام گزارش نمود. شک نیست که در پاره‌ای موارد اطلاعات خام گزارش شده توسط ماء‌موران سری با تفسیر یا شرحی همراه است که تا اندازه‌ای وضع و صحت آنرا روشن مینماید، لیکن در همه موارد اینطور نیست. گاهی گزارش اطلاعات خام از طرف ماء‌موران مجلس و یا از سرویس اطلاعات خارجی با یادداشت‌ها و تفسیرهای مختلف تنظیم میشود. اما یادداشت‌ها و تفسیرهایی از اینگونه را بایستی با ارزیابی لازم و در حد خود مورد توجه قرار داد.

یک خبر یا اطلاع رسیده نمیتواند مورد توجه و قبول مقامات دولتی قرار گیرد مگر آنکه تمام جنبه‌های سری و تحلیل‌های اطلاعاتی در مورد صحت و دقت آن رعایت شده باشد و با اصطلاح از غربال و صافی آزمایش و تحلیل و اطمینان گذشته باشد. برای اینکار ماء‌موران سیاسی وزارت امور خارجه وابسته نظامی، و وابسته‌های بازگانی، اقتصادی و مطبوعاتی هر کدام اطلاعات کسب‌شده مربوط به قسمت خود را جمع آوری مینمایند و سپس اطلاعات کسب شده را (که اطلاعات خام میباشد) به اداره مرکزی سازمان سری برای نظر قسمت بررسی و تحلیل میفرستند، و آن اداره پس از تطبیق و مقایسه با اطلاعاتی که توسط ماء‌موران جاسوسی خود بدست آورده آن اطلاعات خام را می‌سنجد و پس از اطمینان مورد تأیید قرار میدهد، آنگاه "اطلاعات بررسی شده" به مقامات مربوطه دولت برای اخذ تصمیم

گزارش می‌گردد. این روشی است که در سازمان سری ایالات متحده آمریکا مورد استفاده قرار می‌گیرد.

البتّه روش‌های سازمان‌های سری از نظر اسلوب و کار در اتحاد جماهیر شوروی با اسلوب‌های ممالک غربی فرق بسیار دارد. اغلب در مطبوعات دنیای آزاد به خبری برمی‌خوریم که سازمان سری اشتباهات یا از روی عدم اطلاع در امور سیاسی دخالت نموده است، و این کار با اساس و روش آن تناقض و مناقات دارد اما در شوروی همیشه روئے سازمان‌های سری با روئے ادارات آن سازمان‌ها در امور سیاسی دارای پست‌های حساس هستند. لیکن یک سازمان سری با وجودیکه کار خود را با جدیت و خوبی انجام می‌دهد هیچگاه خارج از حدود سیاست دولت یا بر علیه آن گامی برنمیدارد. وظایف سازمان ایجاب میکند که در چهار چوب دستورات و خط‌مشی خود عمل نماید و از آن خارج نشود.

بزرگترین اشتباه یک سازمان سری آنستکه سعی کند در نظرات و تصمیمات دولت نفوذ کند، یا اساساً بکار آن دخالت نماید و عقیده معینی را بآنهاقبولاند. در غیر اینصورت هر کدام از روئے‌سای یک سازمان سری سعی خواهد نمود که عقیده شخصی خود را دیکته‌کند. اما اگر چنین وضعی پیش آمد که واقعا نظر شخصی بدون جانبداری و خود خواهی و خالی از هرگونه غرض و هدف شخصی باشد صاحب چنین عقیده‌ای میتواند آنرا با کمال وضوح و بدون پرده پوشی و غیر مستقیم عمل نمود و با کمال بیطرفی بیان دارد و دلائل خود را نیز اظهار نماید. بدیهی است صحت و دقت و یا واقعیت هر اطلاعاتی برای اینکه معلوم شود اطلاع دهنده یا اطلاع گیرنده دارای "سمپاتی" یا "آنتی پاتی" بوده است یا نه، یا قبل از دریافت آن خبر و اطلاعات تصمیم گرفته باشد و یا در نتیجه خود رایی صلاحیت‌ارزیابی وضع گزارش شده را از دست بدهد، یا اینکه خواسته باشد اعمال نفوذ نماید، بایستی مورد سؤال و بازپرسی قرار گیرد. خطر قبول اینگونه اطلاعات و نتیجه‌گیریها بر مراتب بیشتر از سرسختی و خود خواهی، و بدلخواه عمل نمائی ماء‌موران و روئے‌سای یک سازمان سری است. هیچکس از ضعف و وسوسه در برابر خود خواهی‌های بشری برکنار نیست. اما در هیچ مورد دیگری میدان برای یک تازی و خود کامی باندازه صحنه عملیات یک سازمان سری بدست نمیآید.

بنابراین انتخاب روئے‌سا، ماء‌مورین و همکاران (خبرآگاهان) یک مسئله بسیار مهم و اساسی بشمار میرود، بویژه در آن قسمت از سازمان که اطلاعات برای مرحله نهائی گزارش بررسی، تجزیه و تحلیل و نتیجه‌گیری تسلیم میشوند اگر در این مرحله کسی از منابع اطلاعات آگاهی نداشته باشد، رابطه‌ها را شناسد و انگیزه‌هایی را که بر اساس آن ماء‌مور عمل نموده است نداند، بهیچوجه نمیتواند نتیجه با ارزشی از اطلاعات حاصل بدست بدهد.